

Припремио: проф. др Миле Дмичић¹

ПРАКСА УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

СУКОБ НАДЛЕЖНОСТИ РЕСОРНИХ МИНИСТАРА И ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Узимајући у обзир садржину поднеска од 18. јула 2014. године, Суд је оцијенио да подносиоци приједлога нису поступили сходно налогу да у остављеном року отклоне недостатке на које им је указано, а који онемогућавају поступање Суда у дијелу приједлога којим је тражено рјешавање сукоба надлежности.

Поред овога, Суд је оцијенио да наводи о неуставности, тј. незаконитости пропуштања Министарства да поступи сходно овлашћењима из члана 91. Закона о локалној самоуправи, нису од уставноправног значаја. Наиме, собзиром да, у складу са чланом 115. став 1. тачке 1. и 2. Устава, контрола уставности и законитости подразумијева судско одлучивање о сагласности закона, других прописа и општих аката Уставом, односно одлучивање о сагласности прописа и општих аката са законом, Суд је утврдио да није у његовој надлежности дацијени уставност изаконитост чињења, односно пропуштања Министарства управе и локалне самоуправе да предузме одређено чињење. Исто тако, није у надлежности овог суда да обавезује органе извршне и законодавне власти да предузимају или да се уздржавају од предузимања појединих радњи, односно да усвајају конкретна законска рјешења.

¹ Редовни професор Правног факултета Универзитета у Бањој Луци

Из обласложења

Радован Марић, Драго Поповић и Драгољуб Боројевић, сви из Кнежева, поднијели су Уставном суду Републике Српске (у даљем тексту: Суд) приједлог за, како се наводи, „рјешавање сукобана длежности између Министарства управе и локалне самоуправе, Владе Републике Српске у случају блокаде рада Скупштине Општине Кнежево“. У приједлогу се појашњава да је предсједник Скупштине Општине Кнежево прекинуо 72. сједницу Скупштине; да је, под предједавањем потпредсједника Скупштине, предметна сједница настављена; да су на овој сједници донесене одлуке о разрјешењу са функције и одређених функционера јединице локалне самоуправе; да разријешени функционери одбијају да изврше примопредају дужности, те тиме онемогућавају сваки даљи рад Скупштине. Предлагачи сматрају да је Министарство управе и локалне самоуправе одбило надлежности из члана 91. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске" бр. 101/04, 42/05 и 118/05), а собзиром на то да их није искористило како би обезбиједило несметано функционисање Скупштине Општине Кнежево. Такође, предлаже се да Суд оцијени уставност и законитост оваквог одбијања.

С обзиром на то да поднесени приједлог није садржавао све неопходне податке за даље поступање Суда у овој правној ствари, дописом од 3. јула 2014. године, од предлагача је затражено да приједлог, у остављеном року, уреди тако што ће, у складу са чланом 45. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 104/11 и 92/12), навести назив органа који прихватају или одбијају надлежност, тј. прецизирати који је то орган који се налази у сукобу надлежности са Министарством управе и локалне самоуправе, као и навести разлоге на основу којих органи у сукобу надлежности прихватају, односно одбијају надлежност. У том смислу, подносиоци приједога су упозорени да ће њихов приједлог, уколико непоступе сходно тражењу Суда, бити оdbaчен.

Поступајући према налогу Суда, дана 18. јула 2014. године, подносиоци приједлога су поновили првобитно изнесене наводе наглашавајући своје незадовољство поступањем Министарства управе и локалне самоуправе у контексту обезбјеђења предуслова за редован рад Скупштине Општине Кнежево. У истом поднеску је тражено да Суд обавезе ресорно министарство на предузимање мјера које би омогућиле функционисање Скупштине, као и да утицајем на исто, али и на друге, не именоване, институције Републике Српске, обезбиједи преиспитивање законског оквира у циљу избјегавања понављања сличних ситуација.

Узимајући у обзир садржину поднеска од 18. јула 2014. године, Суд је оцијенио да подносиоци приједлога нису поступили сходно налогу да у остављеном року отклоне недостатке на које им је указано, а који онемогућавају поступање Суда у дијелу приједлога којим је тражено рјешавање сукоба надлежности.

Поред овога, Суд је оцијенио да наводи о неуставности, тј. незаконитости пропуштања Министарства да поступи сходно овлашћењима из члана 91. Закона о локалној самоуправи, нису од уставноправног значаја. Наиме, собзиром да, у складу са чланом 115. став 1. тачке 1. и 2. Устава, контрола уставности и законитости подразумијева судско одлучивање о сагласности закона, других прописа и општих акатаса Уставом, односно одлучивање осагласности прописа и општих аката са законом, Суд је утврдио да није у његовој надлежности дацијени уставност изаконитост чињења, односно пропуштања Министарства управе и локалне самоуправе да предузме одређено чињење. Исто тако, није у надлежности овог суда да обавезује органе извршне и законодавне власти да предузимају или да се уздржавају од предузимања појединих радњи, односно да усвајају конкретна законска рјешења.

*(Рјешење Уставног суда Републике Српске
бројУ-55/14, од 27. маја 2015. године)*

ОПШТИ КОЛЕКТИВНИ УГОВОР

У поступку оцјењивања уставности и законитости оспорених одредаба Општег колективног уговора, Суд је имао у виду да је члановима 41. и 43. став 1. Устава Републике Српске гарантована слобода синдикалног организовања и дјеловања и утврђено је да се право запослених и чланова њихових породица на социјалну сигурност уређује законом и колективним уговором, те да према одредбама тачака 6, 12. и 18. Амандмана XXXII на Устав, којим је замијењен члан 68. Устава, Република уређује и обезбјеђује, поред осталог, правни положај предузећа и других организација, њихових удружења и комора, радне односе, као и друге односе од интереса за Републику. Поред тога, чланом 108. став 2. Устава утврђено је да прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом.

Приликом оцјене оспорене одредбе члана 51. Општег колективног уговора Суд је имао у виду да је чланом 39. ст. 1. и 5. Устава Републике Српске утврђено да свако има право на рад и слободу рада и да свако по основу рада има право на зараду, у складу са законом и колективним уговором, те да према члану 108. став 2. Устава, прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом. Поред наведених уставних одредаба, Суд је узео у обзир и одредбу члана 128. Закона о раду, којим је прописано да се колективним уговорима ближе уређују обим и начин остваривања права и обавеза из радног односа, у складу са законом и другим прописима, поступак колективног уговарања, састав и начин рада тијела овлашћених за мирно рјешавање колективних спорова између радника и послодавца, међусобни односи учесника у закључивању колективних уговора и друга питања од значаја за уређивање односа између радника и послодавца.

Полазећи од цитираних уставних и законских одредаба, Суд је оцјенио да оспорене норме члана 51. тачке б) и в) предметног

колективног уговора нису у сагласности са Законом о раду, чиме је истовремено нарушено и начело законитости из члана 108. Устава Републике Српске. Наиме, како је прописано чланом 128. овог закона, колективним уговорима ближе се уређују обим и начин остваривања права и обавеза из радног односа, у складу са законом и другим прописима. Сходно томе, одређујући право на накнаду плате предсједнику или повјеренику синдиката на начин као у оспореним одредбама овог колективног уговора, учесници у њиховом закључивању су, по оцјени Суда, изашли из законских оквира, јер су увели нову накнаду која није предвиђена Законом.

Из образложења

"Еурогаз" д.о.о. Бања Лука дао је Уставном суду Републике Српске (у даљем тексту: Суд) иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости члана 20, члана 31. став 4. тачка б), члана 41. став 1. тачка б), члана 51, члана 59. став 7. и члана 61. став 1. Општег колективног уговора („Службени гласник Републике Српске“ број 40/10), који су закључили Влада Републике Српске, Савез синдиката Републике Српске и Унија удружења послодаваца Републике Српске. Иако је поднесак којим је инициран поступак пред овим судом означен као "приједлог", Суд сматра да подносилац нема својство предлагача у смислу одредбе члана 4. став 2. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 104/11 и 92/12), због чега га је третирао као иницијативу. Давалац иницијативе је мишљења да оспорене одредбе Општег колективног уговора нису у сагласности са релевантним нормама Закона о раду – пречишћени текст ("Службени гласник Републике Српске" бр. 55/07), Законом о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и "Службени гласник Републике Српске" бр. 7/93, 3/96, 39/03 и 74/04), те тако ни са чланом 108. Устава Републике Српске. У иницијативи се, наиме, наводи да се чланом 20.

оспореног општег акта уводи ново право за радника, које истовремено представља додатну обавезу за послодавца – да на терет сопствених средстава једном годишње омогући радницама љекарске прегледе за болести специфичне за жене, што није предвиђено Законом о раду. Надаље, по мишљењу даваоца иницијативе, члан 31. став 4. тачка б) предметног колективног уговора није у сагласности са чланом 89. Закона о раду, док је одредба члана 41. став 1. тачка б) оспореног уговора, којом се уводи новчана казна, као нова мјера за тежу повреду радних обавеза, супротна члану 98. овог закона. У погледу члана 51. Општег колективног уговора, којим је на терет послодавца предвиђена накнада плате предсједнику или повјеренику синдиката код послодавца, давалац иницијативе указује на несагласност са одредбама члана 8. став 1, члана 92, члана 93, члана 94. став 1, члана 95. став 1. и члана 158. Закона о раду. У иницијативи се такође истиче да су члан 59. став 7. и члан 61. став 1. оспореног колективног уговора у супротности са члановима 160. став 2, 163. став 3. и 191. став 3. Закона о раду - пречишћени текст, јер се предметним прописивањем умањују права дефинисана овим законом, тако што је уговарачима одузето право на отказ овог уговора, те да је члан 59. став 7. несагласан и начелу аутономије воље уговорних страна из члана 10. Закона о облигационим односима, као и члану 25. ст. 1. и 3. овог закона. Осим тога, давалац иницијативе је паушално оспорио Општи колективни уговор у цјелини, не наводећи конкретно у чему се огледа неуставност и незаконитост осталих његових одредаба. Исто тако, указује и на одређене проблеме у вези са обавезном примјеном овог уговора на све раднике на територији Републике Српске, посебно у односу на права радника на плате и накнаде, али се ови наводи иницијативе, у суштини, свде само на констатације и не покрећу питање сагласности са законом и Уставом.

У поступку оцјењивања уставности и законитости оспорених одредаба Општег колективног уговора, Суд је имао у виду да је члановима 41. и 43. став 1. Устава Републике Српске гарантована

слобода синдикалног организовања и дјеловања и утврђено је да се право запослених и чланова њихових породица на социјалну сигурност уређује законом и колективним уговором, те да према одредбама тачака 6, 12. и 18. Амандмана XXXII на Устав, којим је замијењен члан 68. Устава, Република уређује и обезбјеђује, поред осталог, правни положај предузећа и других организација, њихових удружења и комора, радне односе, као и друге односе од интереса за Републику. Поред тога, чланом 108. став 2. Устава утврђено је да прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом.

На основу наведених уставних овлашћења, Законом о раду („Службени гласник Републике Српске“ бр. 38/00, 40/00, 47/02, 38/03, 66/03 и 20/07) је, између осталог, уређен начин и поступак закључивања уговора о раду између радника и послодаваца, радно вријеме, одмори и одсуства радника, плате и накнаде по основу рада, заштита права из радног односа, закључивање и примјена колективних уговора и друга права и обавезе која настају по основу радног односа на територији Републике Српске (члана 1. став 1). Надаље, према члану 10. став 1. овог закона, колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду се ближе уређују права по основу рада, обим права и начин и поступак њиховог остваривања, док је чланом 13. прописано да се колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду не може одредити мањи обим права радника од оног који је одређен овим или другим законом, ако то није изричито предвиђено законом, те да се овим актима могу одредити повољнија права од права утврђених овим законом, ако овим законом није изричито другачије одређено. Учесници у закључивању колективног уговора на нивоу Републике, којим се утврђују основи за ближе уређивање права и обавеза радника по основу рада су, према члану 131. став 1. овог закона, Влада Републике Српске, асоцијација синдиката организована на нивоу Републике која окупља највећи број чланова синдиката и удружење послодаваца организовано на нивоу Републике чији послодавци запошљавају највећи број радника.

Оцјењујући оспорену одредбу члана 20. предметног колективног уговора, Суд је утврдио да овакво прописивање није у супротности са Законом о раду, те да, слиједом тога, није дошло до повреде уставног начела законитости. Наиме, како је већ истакнуто, према члану 13. став 2. овог закона, колективним уговором могу се одредити повољнија права од права утврђених овим законом, ако њиме није изричито другачије одређено. У конкретном случају, по оцјени Суда, не ради се о увођењу нових права за раднике која нису предвиђена овим законом, како то сматра давалац иницијативе, већ о повољнијим правима у оквиру већ прописаних. Законом о раду одређено је обавезно здравствено осигурање за све раднике (члан 68), те је предвиђена посебна заштита жена и материнства (чл. 70. до 79), тако да је очигледна интенција законодавца да се од стране послодавца обезбиједи повољнија права жена радница у смислу превентивних мјера ради квалитетне заштите њиховог здравља. Због тога давање могућности да се радницама на терет послодавца једном годишње омогући љекарски преглед ради превенције и благовременог откривања болести специфичних за жене је, по оцјени Суда, у функцији опште заштите здравља радница и не представља повреду Закона о раду, већ само давање повољнијих права на здравствену заштиту у оквиру права већ предвиђених Законом. Овакво прописивање је у сагласности и са гаранцијама из члана 40. став 3. Устава, којим је, између осталог, зајемчена посебна заштита запослених жена.

Приликом оцјене уставности и законитости члана 31. став 4. тачка б) Општег колективног уговора, Суд је имао у виду да је чланом 86. Закона о раду прописано да радник има право на накнаду плате за вријеме одсуствовања са рада у случајевима предвиђеним овим законом, колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду, док је чланом 87. став 1. овог закона одређено, између осталог, да се колективним уговором ближе уређују случајеви и услови за остваривање права на накнаду плате, висина накнада, начин исплате и друга питања у вези са остваривањем

права радника на накнаду плате. Поред тога, према члану 82а. став 1. истог закона, радник је дужан да најкасније у року од три дана од дана наступања привремене спријечености за рад у смислу прописа о здравственом осигурању, послодавцу о томе достави потврду надлежног љекара. Имајући у виду цитиране законске одредбе Суд је оцијенио да оспорено нормирање, којим је превиђено да послодавац може задржати исплату накнаде плате раднику ако у року од два дана не обавијести послодавца о привременој спријечености за рад због болести, није у супротности са чланом 82а. Закона о раду, како то сматра давалац иницијативе. Законодавац је, наиме, овом одредбом предвидио рок од највише три дана од дана наступања привремене спријечености за рад због болести у оквиру којег је радник дужан да послодавцу достави потврду надлежног љекара, док се оспорени члан 31. став 4. тачка б) Општег колективног уговора односи на рок у којем је радник дужан обавијестити послодавца да је дошло до привремене спријечености за рад због болести. Суд је оцијенио да су се учесници у закључивању предметног колективног уговора у конкретном случају кретали у оквиру овлашћења из члана 87. став 1. Закона о раду, односно да су овом нормом ближе уредили услове и начин исплате накнаде плате у случају болести радника, слиједом чега није дошло до повреде начела законитости из члана 108. Устава.

Разматрајући члан 41. став 1. тачка б) оспореног колективног уговора, Суд је узео у обзир релевантне одредбе члана 91. став 2. и члана 113. став 1. Закона о раду, према којима послодавац раднику може отказати уговор о раду због теже повреде радних обавеза. Како из ових одредаба јасно произлази, законодавац је предвидио само могућности да послодавац у таквом случају једнострано раскине уговор о раду, али није прописана и обавеза послодавца да то учини. Имајући у виду чињеницу да Закон о раду предвиђа могућност да се колективним уговором могу одредити повољнија права од права утврђених овим законом, Суд сматра да се и питање санкције за тежу повреду радних обавеза предметним уговором

може регулисати на повољнији начин за радника, односно прописати одређена новчана казна умјесто отказа уговора о раду, како то и јесте предвиђено оспореним чланом 41. став 1. тачка б) овог општег акта. Сходно наведеном, Суд је оцијенио да овакво прописивање није у супротности са Законом о раду.

Приликом оцјене оспорене одредбе члана 51. Општег колективног уговора Суд је имао у виду да је чланом 39. ст. 1. и 5. Устава Републике Српске утврђено да свако има право на рад и слободу рада и да свако по основу рада има право на зараду, у складу са законом и колективним уговором, те да према члану 108. став 2. Устава, прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом. Поред наведених уставних одредаба, Суд је узео у обзир и одредбу члана 128. Закона о раду, којим је прописано да се колективним уговорима ближе уређују обим и начин остваривања права и обавеза из радног односа, у складу са законом и другим прописима, поступак колективног уговарања, састав и начин рада тијела овлашћених за мирно рјешавање колективних спорова између радника и послодавца, међусобни односи учесника у закључивању колективних уговора и друга питања од значаја за уређивање односа између радника и послодавца.

У конкретном случају релевантне су и одредбе чл. 85. и 86. овог закона, према којима, у складу са колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду, радник има право на увећање плате по основу отежаних услова рада, радног стажа, прековременог рада, рада ноћу, рада празником и другим данима у које се по закону не ради, те да има право на накнаду плате за вријеме одсуствовања с рада у случајевима предвиђеним овим законом, колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду. Поред тога, чланом 87. став 1. истог закона прописано је да се колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду ближе уређују случајеви и услови за остваривање права на накнаду плате, висина накнада, начин исплате и друга питања у вези са остваривањем права радника на наканду плате.

Полазећи од цитираних уставних и законских одредаба, Суд је оцијенио да оспорене норме члана 51. тачке б) и в) предметног колективног уговора нису у сагласности са Законом о раду, чиме је истовремено нарушено и начело законитости из члана 108. Устава Републике Српске. Наиме, како је прописано чланом 128. овог закона, колективним уговорима ближе се уређују обим и начин остваривања права и обавеза из радног односа, у складу са законом и другим прописима. Сходно томе, одређујући право на накнаду плате предсједнику или повјеренику синдиката на начин као у оспореним одредбама овог колективног уговора, учесници у њиховом закључивању су, по оцјени Суда, изашли из законских оквира, јер су увели нову накнаду која није предвиђена Законом. Прописивање основа за накнаду плате је у домену законодавца, а колективним уговором, као подзаконским актом се може, само у оквиру законом предвиђених накнада, одредити повољнији обим већ утврђених права. Оваква могућност је и предвиђена чланом 13. став 2. Закона о раду, којим је прописано да се колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду могу одредити повољнија права од права утврђених законом, ако овим законом није изричито другачије одређено. У погледу тачке а) члана 51. оспореног општег акта, Суд је оцијенио да прописивање према којем послодавац обезбјеђује синдикату коришћење одговарајуће просторије и потребне административно-техничке услуге, није супротно Закону о раду, јер овај закон ниједном својом одредбом не ограничава овакву могућност, већ прокламује слободу синдикалног организовања радника, те је овакво прописивање управо у функцији провођења одредаба Закона о раду које се односе на дјеловање синдиката радника.

Оцјењујући члан 59. став 7. и члан 61. став 1. Општег колективног уговора, Суд је утврдио да прописивање као у овим одредбама није у супротности са чланом 133. став 3. и чланом 161. став 3. Закона о раду, којима је предвиђено да свака страна у закључивању колективног уговора може овај уговор отказати, а ако

уговором није другачије одређено, отказни рок не може бити краћи од 30 дана. Приликом ове оцјене Суд је имао у виду и то да је одредбама члана 57. ст. 4, 5. и 6. Општег колективног уговора регулисано питање отказа овог уговора или појединих његових одредаба од стране учесника на начин који је у цијелости сагласан наведеним законским одредбама, односно да је предвиђена могућност отказа овог уговора (став 4), прописан је отказни рок од три мјесеца од дана обавјештавања осталих учесника о отказу (став 5), те је одређен рок од 30 дана за покретање поступка за закључивање новог колективног уговора (став 6). Узимајући у обзир наведено, као и садржај оспореног става 7. члана 59. овог уговора, којим је предвиђено да се до закључивања измјена и допуна или новог колективног уговора примјењују одредбе колективног уговора које су отказане, Суд је оцијенио да су неосновани наводи даваоца иницијативе у погледу ове одредбе. Предметна норма, дакле, не доводи у питање реализацију права учесника да откажу колективни уговор, већ је у функцији правне сигурности, јер регулише примјену општег колективног уговора у прелазном периоду до закључивања новог уговора, како не би био угрожен правни положај радника и послодаваца и дошло до штетних посљедица у погледу њихових права усљед правне празнине која може наступити у оваквој ситуацији. У погледу навода иницијативе да ова норма није у сагласности са начелом аутономије воље уговорних страна из члана 10. Закона о облигационим односима, Суд је мишљења да су у конкретном случају релевантне превасходно одредбе Закона о раду, који је, као *lex specialis*, уредио све сегменте колективног уговарања права и обавеза радника и послодаваца и заштите њихових интереса, али да, поред тога, оспорена норма не доводи у питање ни аутономију воље учесника у закључивању Општег колективног уговора, као опште уговорно начело које прокламује Закон о облигационим односима.

Исто тако, ни оспорени члан 61. став 1. предметног колективног уговора, којим је одређено његово временско важење, односно

превиђено да се исти закључује на вријеме до ступања на снагу новог закона о раду, а сматра се закљученим када га у истовјетном тексту потпишу његови учесници, по оцјени Суда, ни на који начин не утиче на право учесника да откажу колективни уговор, због чега овакво прописивање није у супротности са Законом о раду, па тако ни са начелом законитости из члана 108. став 2. Устава.

Поред наведеног, Суд указује на чињеницу да је давалац иницијативе, осим наведених одредаба Општег колективног уговора, паушално оспорио и овај уговор у цјелини, али с обзиром на то да иницијатива не садржи никакво образложење о евентуалној неуставности и незаконитости осталих одредаба овог колективног уговора, те одредбе Суд није разматрао. Осим тога, евентуална питања и неправилности у погледу примјене Општег колективног уговора који се могу јавити у пракси, а на које се указује у иницијативи, према члану 115. Устава, нису у домену уставносудске контроле.

С обзиром на то да је у току претходног поступка правно стање потпуно утвђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је, на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске, о уставности и законитости оспорених одредаба члана 20, члана 31. став 4. тачка б), члана 41. став 1. тачка б), члана 51, члана 59. став 7. и члана 61. став 1. Општег колективног уговора, одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

*(Одлука Уставног суда Републике Српске број:
У-78/14, од 24. јуна 2015. године)*

РЕГУЛАЦИОНИ ПЛАН „ЦЕНТАР ГРАДА“ У БИЈЕЉИНИ

Полазећи од наведеног Суд је оцијенио да доносилац акта у поступку доношења оспорене одлуке није поступио сагласно

одредбама Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ број 55/10), који је послужио као правни основ за доношење оспорене одлуке. Ово из разлога што је законом прописани начин припреме и доношења, између осталог, и регулационих планова, који је обавезан и код усвајања њихових измјена и допуна, строго формалан поступак који подразумијева доношење акта о изradi плана који се јавно оглашава, изradу нацрта плана који се излаже на јавни увид и спровођење стручне расправе поводом нацрта плана при чему је орган за доношење планова обавезан да поступа сагласно законом прописаном поступку, односно није овлашћен да поступа мимо законом прописане процедуре.

Уконкретном случају поступак доношења оспореног документа просторног уређења није у сагласности са чланом 39. став 1. Закона о уређењу простора и грађењу, будући да доносилац акта није доставио доказ да је носилац припреме размотрио све примједбе, приједлоге и мишљења који су достављени током јавног увида, те да је, прије утврђивања приједлога оспореног планског рјешења, о њима заузео и образложио свој став и тај став у писаној форми доставио каконосиоцу припреме тако и лицима која су доставила своје приједлоге, примједбе и мишљења. Будући да учесници у овом уставносудском поступку указују на поменуту незаконитост оспореног Плана, а да доносилац акта није пружио одговарајуће доказе - Суд је оцијенио да оспорена одлука није у сагласности са законом.

Овакво поступање доносиоца акта чини оспорену одлуку несагласну са Законом, а како Суду нису пружени докази о поступку доношења плана ни са становишта члана 39. ст. 2. и 3. Закона, на које незаконитости, такође, указују учесници у овом поступку, Суд је утврдио да Одлука о усвајању измјене Регулационог плана „Центар града“ у Бијељини („Службени гласник Града Бијељина“ број 7/14) није у сагласности са Законом о уређењу простора и грађењу („Службени гласник

Републике Српске“ број 55/10), а чињеница да оспорена одлука није у сагласности са законом чини је неуставном са становишта члана 108. став 2. Устава, према којем прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом.

Уставни суд, у смислу члана 115. Устава Републике Српске, није надлежан да оцјењује сагласност оспорене одлуке са Правилником о општим правилима урбанистичке регулације и парцелације („Службени гласник Републике Српске“ број 115/13) те Ревизијом и измјеном урбанистичког плана Града Бијељина („Службени гласник Општине Бијељина“ број 14/11). Такође, питања садржине урбанистичко-техничких рјешења утврђених регулационим планом, као и њихове оправданости и цијелисходности, који се приједлогом и иницијативом покрећу, нису у надлежности Уставног суда утврђеној чланом 115. Устава.

Из образложења

Робна кућа „Побједа“ а.д. Бијељина заступана по пуномоћнику Сави Бојановићу, адвокату из Бијељине, поднијела је Уставном суду Републике Српске приједлог за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке о усвајању измјене Регулационог плана „Центар града“ у Бијељини („Службени гласник Града Бијељина“ број 7/14). Предлагач оспорава поступак доношења оспорене одлуке са становишта одговарајућих одредби Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ број 40/13), при чему посебно указује на временски интервал од момента доношења Одлуке о приступању изради измјене Регулационог плана „Центар града“ у Бијељини, коју је донијела Скупштина Општине Бијељинана сједници одржаној 21. октобра 2010. године, па до доношења оспорене одлуке од стране Скупштине Града Бијељина 16. априла 2014. године. Законитост измјена Регулационог плана оспорава се, прије свега, из разлога што носилац израде плана није, на начин и по поступку који је прописан чланом 48. став 1. наведеног закона, размотрио примједбе које је предлагач ставио у

току јавног увида, те образложено мишљење о истакнутим примједбама доставио предлагачу. Поред тога, у приједлогу детаљно образлаже и друге разлоге незаконитости оспорене одлуке те предлаже да Суд утврди да оспорени акт није у сагласности са Уставом и законом.

Перица Глигић из Бијељине заступан по пуномоћнику Сави Бојановићу, адвокату из Бијељине, дао је иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости исте одлуке. Давалац иницијативе, између осталог, наводи да је власник парцела к.ч. бр. 3151, 3152 и 3290 к.о. Бијељина, које имају површину од 1000 м², те да је, као заинтересовано лице, уложио примједбу на предложено планско рјешење за своје парцеле, али да од носиоца израде плана није добио образложено мишљење о истакнутој примједби. Поред тога, указује и на друге незаконитости које су учињене у поступку доношења оспорене одлуке којом је усвојена измјена Регулационог плана те предлаже да Суд утврди да оспорена одлука није у сагласности са Законом о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ број 40/13).

Поред наведеног приједлога и иницијативе, Заједница етажних власника „Ђуре Јакшића 1“ из Бијељине заступана по пуномоћнику Огњену Авлијашу, адвокату из Бијељине, доставила је Суду поднесак, означен као придруживање приједлогу за оцјену уставности и законитости Одлуке о усвајању измјене Регулационог плана „Центар града“ у Бијељини („Службени гласник Града Бијељина“ број 7/14). У поднеску и његовим допунама оспорена је Одлука у цјелини, као и поступак њеног доношења, због несагласности с одредбама Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ број 40/13), Правилника о општим правилима урбанистичке регулације и парцелације („Службени гласник Републике Српске“ број 115/13) те Ревизијом о измјени урбанистичког плана Града Бијељина („Службени гласник Општине Бијељина“ број 14/11). Детаљно образлажући разлоге оспоравања наведеног плана и незаконитости које су учињене у поступку

доношења Одлуке предлаже да Суд утврди да оспорена одлука није у сагласности са Уставом и законом.

С обзиром на то да је посебним поднесцима (приједлогом и иницијативом) тражена оцјена уставности и законитости истог општег акта, Суд је на основу члану 9. ст. 1. и 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 114/12 и 29/13) дана 24. септембра 2014. године донио Рјешење о спајању ових предмета ради вођења јединственог поступка, припајајући иницијативу ПерицеГлигића, која је заведена под бројем У-84/14, приједлогу Робне куће „Побједа“ а.д. Бијељина, који је евидентиран под бројем У-81/14.

У поступку разматрања оспорене Одлуке о усвајању измјене Регулационог плана „Центар града“ у Бијељини Суд је имао у виду да је одредбом члана 102. став 1. тач. 1. и 3. Устава Републике Српске утврђено да општина преко својих органа, у складу са законом, доноси програм развоја, урбанистички план, буџет и завршни рачун и уређује и обезбјеђује коришћење градског грађевинског земљишта и пословног простора. Иста надлежност скупштине општине/града утврђена је и чланом 30. став 1. ал. 5, 6. и 7. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске" бр. 101/04, 42/05, 118/05 и 98/13).

Суд је, такође, имао у виду да је у току поступка израде и доношења оспореног документа просторног уређења ступио на снагу нови Закон о уређењу простора и грађењу (Службени гласник Републике Српске“ број 40/13), којим је у одредби члана 198. прописан престанак важења Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ број 55/10). Међутим, Суд је, имао у виду и одредбу члана 192. овог закона, којом је прописано да ће се поступци израде и доношења докумената просторног уређења који су започети прије ступања на снагу овог закона окончати по одредбама закона на основу којег су започети.

Полазећи од наведеног Суд је утврдио да је прописивањем као у члану 192. важећег закона продужено важење Закона о уређењу

простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ број 55/10) и то у односу на поступак израде и доношења докумената просторног уређења започетих на основу равије важећег закона. Имајући у виду да је израда оспореног документа просторног уређења започета Одлуком о приступању изради измјене Регулационог плана „Центар града“ у Бијељини („Службени гласник Општине Бијељина“ број 21/10) са позивом на правни основ садржан у Закону о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ број 55/10) Суд је оцијенио да су испуњени услови да се законитост поступка доношења оспорене одлуке оцјењује у односу на тај закон.

Законом о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ број 55/10), који је представљао правни основ за доношење оспорене одлуке, прописано је да се документима просторног уређења одређује организација, намјена и начин коришћења и управљања простором, те критеријуми и смјернице за уређење и заштиту простора Републике, те да су спроведбени документи просторног уређења, између осталог, и регулациони планови, као техничко-регулативни документи просторног уређења на основу којих се дефинишу услови за пројектовање и извођење објеката, који важе до њихове измјене или доношења новог (члан 15. ст. 1, 3. и 5). Овим законом је, и то у члану 29. став 1. прописано да спроведбене документе просторног уређења за подручја јединица локалне самоуправе усваја скупштина јединице локалне самоуправе или града. Поступак припреме, израде и доношења докумената просторног уређења уређен је члановима 30. до 43, при чему је у члану 43. став 3. Закона прописано да се ревизија, односно измјена или допуна докумената просторног уређења врши на начин и по поступку за доношење документа. Тако је чланом 30. овог закона прописано да одлуку о приступању изради, односно измјени или допуни документа просторног уређења доноси надлежна скупштина, која треба да садржи врсту документа просторног уређења чијој се изради, односно измјени или допуни

приступа, границе подручја за које се документ доноси, односно мијења, период за који се утврђују, процјењују или израчунавају плански параметри, смјернице за израду, измјену или допуну документа, рок израде, садржај планског акта, одредбе о јавној расправи и јавном увиду, начин осигурања средстава за израду, измјену или допуну документа, носиоца припреме за израду, односну измјену или допуну документа просторног уређења и друге елементе у зависности од специфичности подручја за које се документ доноси, као и да се одлука о приступању изради, односно измјени или допуни документа просторног уређења објављује у службеном гласнику јединице локалне самоуправе (ст. 1, 3. и 9), а чланом 31. став 2. овог закона – да је носилац припреме за израду документа просторног уређења који доноси скупштина јединице локалне самоуправе орган управе надлежан за послове уређења простора или други орган или организација коју одреди надлежна скупштина одлуком из члана 30. овог закона. Према члану 32. Закона носилац припреме документа просторног уређења дужан је да носиоцу израде документа достави сву потребну документацију, а нарочито ону која је таксативно наведена у тач. а) до ж), затим да осигура јавни увид за заинтересоване стране, као што су: власници некретнина, корисници простора и учесници у његовој изградњи и уређивању, органи управе надлежни за водопривреду, шумарство, пољопривреду, саобраћај, енергетику, телекомуникације и др. (став 2), те да након доношења одлуке из члана 30. овог закона, у најмање два средства јавног информисања, објави позив заинтересованим лицима из става 2. овог члана, да у року од 15 дана доставе своје приједоге и сугестије за одређена планска рјешења на земљишту или објектима, односно објекту у њиховом власништву (став 3). Поред тога, чланом 33. став 1. Закона прописано је да надлежна скупштина, на приједлог носиоца припреме, именује савјет ради укупног праћења израде документа просторног уређења, вођења јавне расправе и усаглашавања ставова и интереса зависно од потребе, обима и врсте документа, док је чланом 34. став 1.

прописано да се израда докумената просторног уређења повјерава правном лицу овлашћеном за обављање ових послова (носилац израде). Чланом 38. Закона прописано је да надлежна скупштина на приједлог носиоца припреме утврђује нацрт документа просторног уређења и мјесто, вријеме и начин излагања тог нацрта на јавни увид, да јавни увид за документа просторног уређења из надлежности јединице локалне самоуправе траје најмање 30 дана, да се о мјесту, времену и начину излагања нацрта документа просторног уређења јавност обавјештава огласом који се објављује у најмање два средства јавног информисања најмање три пута, те да се примједбе, приједлози и мишљења о нацрту уписују у свеску са нумерисаним странама, која се налази у просторији у којој се нацрт излаже или се у писаној форми достављају носиоцу припреме који је обавезан да их прослиједи носиоцу израде документа. Уз то, чланом 39. Закона прописано је да је носилац израде обавезан да размотри све примједбе, приједлоге и мишљења који су достављени током јавног увида и да прије утврђивања приједлога документа о њима заузме и образложи свој став и да тај став у писаној форми достави носиоцу припреме и лицима која су доставила своје приједлоге, примједбе и мишљења (став 1), да се приједлог документа утврђује на основу нацрта који је био објављен и става о примједбама, приједлозима и мишљењима на тај нацрт, с тим да се у приједлогу документа не могу мијењати рјешења из нацрта документа, осим оних на која је била стављена основана примједба, приједлог или мишљење (став 2), да се став носиоца израде о примједбама и приједлозима разматра на стручној расправи на коју се позивају представници носиоца припреме, носиоца израде и организације из члана 32. став 4. овог закона, те чланови савјета плана (став 3), а ако стручној расправи из става 4. овог члана не присуствују овлашћени стручни представници организација из члана 32. став 4. овог закона, сматра се да су одговарајуће организације прихватиле приједлог документа (став 6). Према члану 40. Закона, ако се приједлог документа просторног уређења на основу

прихваћених приједлога, примједба и мишљења достављених у току јавног увида значајно разликује од нацрта документа, носилац припреме је дужан да организује поново јавни увид (став 1), да значајне разлике из става 1. овог члана подразумијевају нова рјешења која нису у складу са смјерницама за израду, односно измјену или допуну документа из одлуке из члана 30. овог закона, када се промијени граница грађевинског земљишта или када промјена изазива промјену власничких односа (став 2), као и да се на нацрт документа просторног уређења који је на поновљеном јавном увиду, у складу са ст. 1. и 2. овог члана, могу подносити нови приједлози, примједбе и мишљења само на дијелове документа измијењене након јавног увида (став 5). По одржаној стручној расправи носилац припреме утврђује приједлог документа у складу са закључцима са расправе (члан 41. став 1).

Из прибављене документације произлази да се изради измјене оспореног плана приступило на основу Одлуке о приступању изради измјене Регулационог плана „Центар града“ у Бијељини („Службени гласник Општине Бијељина“ број 21/10), коју је донијела Скупштина Општине Бијељина, на сједници одржаној 21. октобра 2010. године, са позивом на правни основ садржан у одредбама чл. 29. и 30. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ број 55/10). Овом одлуком одређене су границе обухвата измјене Плана, прописан рок за израду, утврђена обавеза Скупштине Општине да након обављене стручне расправе о преднацрту утврди нацрт измјене Плана, као и мјесто, вријеме и начин излагања Нацрта на јавни увид, те доносиоца припреме. У даљем току поступка, према достављеној документацији, Скупштина Општине Бијељина је, на сједници одржаној 25. априла 2012. године, донијела Одлуку о утврђивању нацрта измјене Регулационог плана „Центар града“ у Бијељини (Службени гласник Општине Бијељина“ број 9/12). Након тога, према достављеној документацији Одјељење за просторно уређење Административне службе Града Бијељина сачинило је Записник,

број 02/2-050-2-128/14 од 10. марта 2014. године, са спроведене стручне расправе поводом процедуре усвајања измјене Регулационог плана „Центар града“ у Бијељини, на којој су, како се наводи, испред органа и правних лица били присутни представници АД„ Телекомуникације РС“, Одјељења за друштвене дјелатности Административне службе Града Бијељина, ЈП „Градска топлана“, АД „Комуналац“ и Завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Бања Лука, затим поименично наведени представници Савјета плана, носиоца припреме и носиоца израде, те заинтересована лица (између осталих и пуномоћник предлагача адвокат Саво Бојановић, те иницијатор Перица Глигић). Из садржине овог записника може се утврдити да је у току јавних увида (наводи се да је било више увида али не и термини одржавања) стављен већи број примједби, поред осталог, и од стране заинтересованих лица, којима ће се, како је то наведено, одговорити писаним путем након завршетка расправе и договора са Заводом за заштиту споменика. Након тога, Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Бања Лука поднеском број 07/1.20,30/624-157-2/14 од 9. априла 2014. године дао је сагласност на приједлог измјене Регулационог плана „Центар града“ Бијељина. Одлука о усвајању измјене Регулационог плана „Центар града“ у Бијељини донесена је на сједници одржаној 16. априла 2014. године.

Полазећи од наведеног Суд је оцијенио да доносилац акта у поступку доношења оспорене одлуке није поступио сагласно одредбама Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ број 55/10), који је послужио као правни основ за доношење оспорене одлуке. Ово из разлога што је законом прописани начин припреме и доношења, између осталог, и регулационих планова, који је обавезан и код усвајања њихових измјена и допуна, строго формалан поступак који подразумева доношење акта о изради плана који се јавно оглашава, израду нацрта плана који се излаже на јавни увид и спровођење стручне

расправе поводом нацрта плана при чему је орган за доношење планова обавезан да поступа сагласно законом прописаном поступку, односно није овлашћен да поступа мимо законом прописане процедуре.

Уконкретном случају поступак доношења оспореног документа просторног уређења није у сагласности са чланом 39. став 1. Закона о уређењу простора и грађењу, будући да доносилац акта није доставио доказ да је носилац припреме размотрио све примједбе, приједлоге и мишљења који су достављени током јавног увида, те да је, прије утврђивања приједлога оспореног планског рјешења, о њима заузео и образложио свој став и тај став у писаној форми доставио каконосиоцу припреме тако и лицима која су доставила своје приједлоге, примједбе и мишљења. Будући да учесници у овом уставносудском поступку указују на поменуту незаконитост оспореног Плана, а да доносилац акта није пружио одговарајуће доказе – Суд је оцијенио да оспорена одлука није у сагласности са законом.

Овакво поступање доносиоца акта чини оспорену одлуку несагласну са Законом, а како Суду нису пружени докази о поступку доношења плана ни са становишта члана 39. ст. 2. и 3. Закона, на које незаконитости, такође, указују учесници у овом поступку, Суд је утврдио да Одлука о усвајању измјене Регулационог плана „Центар града“ у Бијељини („Службени гласник Града Бијељина“ број 7/14) није у сагласности са Законом о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ број 55/10), а чињеница да оспорена одлука није у сагласности са законом чини је неуставном са становишта члана 108. став 2. Устава, према којем прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом.

Уставни суд, у смислу члана 115. Устава Републике Српске, није надлежан да оцјењује сагласност оспорене одлуке са Правилником о општим правилима урбанистичке регулације и парцелације („Службени гласник Републике Српске“ број 115/13) те Ревизијом и измјеном урбанистичког плана Града Бијељина („Службени гласник

Општине Бијељина“ број 14/11). Такође, питања садржине урбанистичко-техничких рјешења утврђених регулационим планом, као и њихове оправданости и цјелисходности, који се приједлогом и иницијативом покрећу, нису у надлежности Уставног суда утврђеној чланом 115. Устава.

(Одлука Уставног суда Републике Српске број: У-81/14, од 30. септембра 2015. године)

ПОВРИЈЕЂЕН ВИТАЛНИ НАЦИОНАЛНИ ИНТЕРЕС БОШЊАЧКОГ НАРОДА ЗАКОНОМ О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О УНУТРАШЊЕМ ДУГУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Приликом разматрања навода подносиоца захтјева да је оспореном законском одредбом повријеђен витални национални интерес бошњачког народа и да су припадници овог народа доведени у неравноправан положај тиме што је прописано да се одредбе Закона о унутрашњем дугу Републике Српске примјењују и на правоснажне и извршне судске одлуке којима је утврђено право на надокнаду штете на основу неоснованог лишења слободe у вези са ратним дејствима у периоду од 20. маја 1992. до 19. јуна 1996. године, те да ће се ово негативно одразити углавном на Бошњаке који су у великом броју тужили Републику Српску за накнаду тзв. ратне штете, Вијеће је утврдило да се предметна законска одредба, али и закон у цјелини, не односи на припаднике ниједног конститутивног народа појединачно, дакле да не садржи национални предзнак, већ се подједнако односи на сва лица која су исходила правоснажне и извршне судске одлуке за накнаду штете по основу неоснованог лишења слободe у прописаном периоду, без обзира на њихову националну припадност. Нема дилеме да су у Републици Српској, поред припадника бошњачког народа, овакве пресуде донесене и у корист лица из

реда других конститутивних народа, тако да се оспорена одредба примјењује на све ове субјекте. Поред тога, овакво законско прописивање не доводи у питање могућност свих ових лица да, под једнаким условима, реализују своје право утврђено у наведеним пресудама, тако да се њиме не стварају услови за дискриминацију припадника ниједног конститутивног народа, нити осталих грађана. Сходно наведеном, Вијеће је оцијенило да су неосновани наводи подносиоца захтјева да су оваквим прописивањем у неравноправан положај доведени припадници бошњачког народа, те је тиме повријеђен њихов витални национални интерес.

У погледу навода Клуба делегата бошњачког народа да се извршење предметних пресуда не може рјешавати у оквиру унутрашњег дуга Републике, те да ово питање треба регулисати једним законом на нивоу Босне и Херцеговине, како би се у оба ентитета изједначила права на накнаду штете лица неосновано лишених слободе у ратном периоду, Вијеће је оцијенило да се овакви наводи не могу довести у везу са институтом заштите виталног националног интереса конститутивних народа који је утврђен Уставом Републике Српске.

Исто тако, позивање подносиоца захтјева на поједине међународне документе којима је гарантовано право на адекватну компензацију, репарацију, рехабилитацију и друге видове сатисфакције лица неосновано лишених слободе, није од значаја у овом поступку, јер захтјев за заштиту виталног националног интереса Вијеће може оцјењивати само у односу на одредбе Устава Републике Српске, којим је дефинисан витални национални интерес конститутивних народа и поступак пред овим вијећем за његову заштиту.

Из образложења

Предсједавајући Вијећа народа Републике Српске доставио је 8. априла 2014. године Уставном суду Републике Српске - Вијећу за

заштиту виталног интереса (у даљем тексту: Вијеће), акт број 03.1/И-94/14 од 7. априла 2014. године, којим се, сагласно захтјеву Клуба делегата бошњачког народа, тражи утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о измјени и допуни Закона о унутрашњем дугу Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 27. фебруара 2014. године. Уз наведени акт достављен је поменути закон, Одлука о покретању поступка за заштиту виталног националног интереса бошњачког народа број 03.2-5-20/14 од 10. марта 2014. године, као и Образложење ове одлуке број 03.2-5-20/14-1 од 18. марта 2014. године, Додатно образложење број 03.2-5-20/14-3 од 3. априла 2014. године, те Приједлог амандмана на оспорени закон број 03.2-5-20/14-2 од 18. марта 2014. године.

Одлучујући о прихватљивости захтјева, Вијеће је на сједници одржаној 14. априла 2014. године донијело рјешење број УВ-1/14, којим је утврђено да је прихватљив захтјев Клуба делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске за покретање поступка за утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у члану 1. став 2. Закона о измјени и допуни Закона о унутрашњем дугу Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 27. фебруара 2014. године. Вијеће је, наиме, утврдило да су испуњене процесне претпоставке за прихватљивост захтјева, цијенећи чињенице да је обавијест о покретању поступка за заштиту виталног националног интереса Вијећу доставио предсједавајући Вијећа народа Републике Српске, те да је одлука о покретању заштите виталног националног интереса бошњачког народа једногласно донесена у Клубу делегата бошњачког народа. У Вијећу народа о поменутом захтјеву гласало се по процедури за заштиту виталног националног интереса, али није постигнута сагласност, те ни Заједничка комисија Вијећа народа и Народне скупштине није постигла сагласност поводом предметног закона.

У образложењима која су достављена уз Одлуку о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа наведено је да Клуб делегата бошњачког народа сматра да се потраживања по основу накнаде штете због неоснованог лишења слободе које је у вези са ратним дејствима у периоду од 20. маја 1992. до 19. јуна 1996. године не могу подвести под Закон о унутрашњем дугу Републике Српске. Наиме, како се истиче, већи број припадника бошњачког народа који су боравили у логорима за вријеме ратних збивања у Босни и Херцеговини поднио је тужбе против Републике Српске ради накнаде материјалне и нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе у наведеном периоду, те би ова лица, усљед оспореног прописивања, своја потраживања по овом основу могла остварити само у обвезницама, умјесто у готовини, што би довело до пролонгирања измирења обавеза Републике према њима за тринаест година. Тиме је, како се наводи, повријеђено њихово право на приступ суду, право на правично суђење и осујећено је ефективно извршење ових судских пресуда. Оспорено законско рјешење, по мишљењу подносиоца захтјева, не би требало примјенјивати на правоснажне и извршне судске пресуде којима је утврђено право на накнаду штете по основу неоснованог лишења слободе, јер се тако доводи у питање, односно губи сврха и циљ вођења ових парничних поступака. Ово питање би, како се даље наводи, требало бити регулисано једним законом на нивоу Босне и Херцеговине. У образложењима се посебно указује на одредбу члана 17. Устава Републике Српске, којим је утврђено да свако има право на накнаду штете коју му незаконитим или неправилним радом наносе службено лице или државни орган, односно организација која врши јавна овлашћења. Поред тога, Клуб делегата бошњачког народа истиче да међународни стандарди захтијевају да жртвама повреда људских права буду осигуране пуне и ефективне мјере репарације, које подразумијевају новчане компензације, као и друге облике репарације усмјерене ка омогућавању реституције, рехабилитације, сатисфакције, укључујући и обнову

дигнитета и репутације. У вези с тим, указују на низ међународних докумената који регулишу питање права на репарацију лица неосновано лишених слободе.

У одговору који је 22. априла 2014. године доставила Народна скупштина Републике Српске на рјешење о прихватљивости предметног захтјева наводи се да у конкретном случају захтјев за заштиту виталног националног интереса бошњачког народа није утемељен на Уставу Републике Српске. Прије свега, доносилац оспореног закона истиче да је захтјев непрецизно и непотпуно формулисан, јер је оспорен цјелокупан Закон о измјени и допуни Закона о унутрашњем дугу Републике Српске, а достављена образложења о повреди виталног националног интереса бошњачког народа се односе само на одредбу става 2. члана 1. овог закона. Надаље, сматра да се у конкретном случају ради о погрешном и произвољном тумачењу Устава, јер одредбама предметног закона није повријеђен витални национални интерес бошњачког народа, нити било којег другог народа у Републици Српској. Позивање на евентуалну угроженост права углавном припадника бошњачког народа, како се у одговору истиче, не представља појединачни витални национални интерес ниједног народа, те нема мјеста забринутости подносиоца захтјева о наводној немогућности реализовања права на репарацију, односно новчану компензацију лица неосновано лишених слободе. Такође се наводи да је оспорено законско рјешење у функцији стварања позитивне подлоге за рјешавање предметне материје на начин да се сва лица која су у току ратних сукоба била неосновано лишена слободе, а то је утврђено правоснажним судским одлукама пред редовним судовима у Босни и Херцеговини, доведу у равноправан положај, а да се истовремено постигне заштита буџета Републике, тако да обавезе настале на основу правоснажних и извршних судских одлука постају унутрашњи дуг Републике. Предметна законска одредба се једнако односи на све адресате, без обзира на националност, јер се примјењује на све правоснажне одлуке које се тичу накнаде штете

настале у току ратних сукоба без обзира на то у чију корист су донесене. Поред тога, у одговору се износи мишљење да подносилац захтјева површно и непотпуно тумачи оспорену одредбу, те у достављеном образложењу не указује на повреду виталног националног интереса, већ износи своје неслагање са предметним законским рјешењем. Сходно наведеном, Народна скупштина предлаже да Вијеће одбије захтјев Клуба делегата бошњачког народа.

Клуб делегата српског народа и Клуб делегата хрватског народа у Вијећу народа Републике Српске нису доставили одговор на рјешење о прихватљивости захтјева Клуба делегата бошњачког народа.

Оспореном одредбом члана 1. став 2. Закона о измјени и допуни Закона о унутрашњем дугу Републике Српске прописано је да се последице става 2. члана 1. Закона о унутрашњем дугу Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 1/12, 28/13 и 59/13) додаје нови став 3. који гласи: „Одредбе овог закона примјењују се на правоснажне и извршне судске одлуке којима је утврђено право на надокнаду штете на основу неоснованог лишења слободе које је у вези са ратним дејствима у периоду од 20. маја 1992. до 19. јуна 1996. године, а штета је утврђена у грађанској парници пред редовним судовима у Босни и Херцеговини, у складу са одредбама прописа којима се уређује парнични поступак и у извршном поступку, у складу са одредбама којима се уређује извршни поступак.“

У поступку оцјењивања да ли је оспореном одредбом предметног закона дошло до повреде виталног националног интереса бошњачког народа, Вијеће је имало у виду да је тачкама 6, 17. и 18. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске, којим је замијењен члан 68. Устава, утврђено да Република уређује и обезбјеђује, између осталог, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, финансирање права и дужности Републике, као и друге односе од интереса за Републику, у складу са Уставом.

Сходно наведеним уставним овлашћењима, Законом о унутрашњем дугу су уређени поступак, начин и рокови утврђивања и измиривања унутрашњег дуга Републике Српске према физичким и правним лицима, с тим да се измирење овог дуга врши на начин који обезбјеђује и подржава макроекономску стабилност и фискалну одрживост Републике Српске.

Вијеће је, такође, имало у виду да је заштита виталних националних интереса конститутивних народа утврђена чланом 70. Устава, који је допуњен Амандманом LXXVII на Устав Републике Српске, као принцип заштите одређеног круга колективних права као што су остваривање права конститутивних народа да буду адекватно заступљени у законодавним, извршним и правосудним органима власти, идентитет једног конститутивног народа, уставни амандмани, организација органа јавне власти, једнака права у процесу доношења одлука, образовање, вјероисповијест, језик, његовање културе, традиције и културно наслеђе, територијална организација, систем јавног информисања и друга питања која би се третирали као питања од виталног националног интереса уколико тако сматра 2/3 једног од клубова делегата конститутивних народа у Вијећу народа. Поред тога, у конкретном случају релевантна је и одредба члана 5. став 1. алинеја 2. Устава, којом је утврђено да се уставно уређење Републике темељи на обезбјеђивању националних равноправности и заштити виталних националних интереса конститутивних народа.

Полазећи од наведених одредаба Устава, оспорених одредаба Закона о измјени и допуни Закона о унутрашњем дугу Републике Српске, те узимајући у обзир наводе Клуба делегата бошњачког народа, као и одговор Народне скупштине Републике Српске на рјешење о прихватљивости захтјева овог клуба делегата у Вијећу народа Републике Српске, Вијеће је оцијенило да оспореном законском одредбом није повријеђен витални национални интерес бошњачког народа.

Прије свега, Вијеће је утврдило да наводи из захтјева и достављена образложења Клуба делегата бошњачког народа не

указују на повреду ниједног од права из домена заштите виталног националног интереса конститутивних народа из члана 70. Устава, који је допуњен Амандманом LXXVII на Устав Републике Српске. Ови наводи се, наиме, претежно односе на потенцијалне повреде Устава које би евентуално могле бити предмет оцјене у поступку апстрактне оцјене уставности пред Уставним судом, али не и поступка заштите виталног националног интереса пред овим вијећем, јер се, на примјер, указује на гаранције из члана 17. Устава, затим право на приступ суду, право на правично суђење, и слично.

Приликом разматрања навода подносиоца захтјева да је оспореном законском одредбом повријеђен витални национални интерес бошњачког народа и да су припадници овог народа доведени у неравноправан положај тиме што је прописано да се одредбе Закона о унутрашњем дугу Републике Српске примјењују и на правоснажне и извршне судске одлуке којима је утврђено право на надокнаду штете на основу неоснованог лишења слободе у вези са ратним дејствима у периоду од 20. маја 1992. до 19. јуна 1996. године, те да ће се ово негативно одразити углавном на Бошњаке који су у великом броју тужили Републику Српску за накнаду тзв. ратне штете, Вијеће је утврдило да се предметна законска одредба, али и закон у цјелини, не односи на припаднике ниједног конститутивног народа појединачно, дакле да не садржи национални предзнак, већ се подједнако односи на сва лица која су исходила правоснажне и извршне судске одлуке за накнаду штете по основу неоснованог лишења слободе у прописаном периоду, без обзира на њихову националну припадност. Нема дилеме да су у Републици Српској, поред припадника бошњачког народа, овакве пресуде донесене и у корист лица из реда других конститутивних народа, тако да се оспорена одредба примјењује на све ове субјекте. Поред тога, овакво законско прописивање не доводи у питање могућност свих ових лица да, под једнаким условима, реализују своје право утврђено у наведеним пресудама, тако да се њиме не стварају услови за дискриминацију припадника ниједног конститутивног народа, нити осталих грађана. Сходно наведеном,

Вијеће је оцијенило да су неосновани наводи подносиоца захтјева да су оваквим прописивањем у неравноправан положај доведени припадници бошњачког народа, те је тиме повријеђен њихов витални национални интерес.

У погледу навода Клуба делегата бошњачког народа да се извршење предметних пресуда не може рјешавати у оквиру унутрашњег дуга Републике, те да ово питање треба регулисати једним законом на нивоу Босне и Херцеговине, како би се у оба ентитета изједначила права на накнаду штете лица неосновано лишених слободе у ратном периоду, Вијеће је оцијенило да се овакви наводи не могу довести у везу са институтом заштите виталног националног интереса конститутивних народа који је утврђен Уставом Републике Српске.

Исто тако, позивање подносиоца захтјева на поједине међународне документе којима је гарантовано право на адекватну компензацију, репарацију, рехабилитацију и друге видове сатисфакције лица неосновано лишених слободе, није од значаја у овом поступку, јер захтјев за заштиту виталног националног интереса Вијеће може оцјењивати само у односу на одредбе Устава Републике Српске, којим је дефинисан витални национални интерес конститутивних народа и поступак пред овим вијећем за његову заштиту.

*(Одлука Вијећа за заштиту виталног интереса
Уставног суда Републике Српске број:
УВ-1/14, од 14. мај 2014. године)*

ЗАКОН О ДРЖАВЉАНСТВУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Утврђује се да Законом о држављанству Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 10. априла 2014. године, није повријеђен витални национални интерес бошњачког народа.

Разматрајући захтјев Клуба делегата бошњачког народа, Вијеће је, прије свега, утврдило да наводи из достављених образложења Клуба делегата бошњачког народа не указују на повреду ниједног права из оквира заштите виталног националног интереса било којег конститутивног народа посебно, утврђених чланом 70. Устава, који је допуњен Амандманом LXXVII на Устав Републике Српске. Ови наводи могу, евентуално, бити основ за покретање поступка апстрактне оцијене уставности Закона о држављанству Републике Српске пред Уставним судом, јер се указује на уставно начело равноправности и једнакости грађана из члана 10. Устава Републике Српске.

Надаље, Вијеће је оцијенило да, имајући у виду стандарде заштите људских права и начело владавине права, тј. да закон мора садржавати јасне и прецизне формулације, а законске посљедице морају бити извјесне и примјерене очекивањима за оне на које ће се примјењивати, из оспореног закона произлази да питање начина, услова и поступка стицања и престанка држављанства Републике Српске има одређену законску разраду у домену њиховог остваривања и начина заштите којим би се могли осигурати задовољавајући ефекти у његовој примјени. Ове одредбе по свом садржају, такође, не праве разлику по националном критерију међу субјектима на које се оне односе. Стога је Вијеће оцијенило неоснованом тврдњу Клуба делегата бошњачког народа да би оспореним Законом конститутивни бошњачки народ, односно грађани бошњачке националности дошли у неповољнију и дискриминаторску позицију због тога што, како наводе, исти има техничких пропуста и није усклађен са Уставом БиХ, те законима који су донесени на нивоу БиХ и ентитета Федерације БиХ. На основу изложеног, Вијеће је утврдило да се ниједном одредбом Закона не даје предност неком конститутивном народу у односу на остале, нити се праве разлике међу њима, јер се овај закон у цјелини једнако односи на све народе и грађане у Републици Српској.

Сагласно наведеном, Вијеће је оцијенило да оспорени Закон о држављанству Републике Српске не представља повреду виталног националног интереса ниједног конститутивног народа, у конкретном случају бошњачког конститутивног народа. Вијеће се, с обзиром на своју надлежност утврђену чланом 115. Устава Републике Српске и с обзиромна то да у овом случају није ријеч о виталном националном интересу у смислу одредаба Устава Републике Српске, није упуштало у оцијену сагласности оспореног Закона са Уставом Босне и Херцеговине, Законом о држављанству БиХ и Законом о држављанству ФБиХ.

У вези са тврдњом Клуба делегата бошњачког народа да се оспореним законом крше гаранције из члана 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, те члана 1. Протокола број 12. уз Конвенцију, Вијеће је оцијенило да се Закон у цјелини једнако односи на права Бошњака као и на права било којег другог народа, те због тога његове одредбе не могу угрозити витални национални интерес ни довести до дискриминације у уживању било којег од права гарантованих Уставом Републике Српске и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода.

У погледу става Клуба делегата бошњачког народа да ентитетски закон треба да произлази из државног закона, као и корелације са Одлуком Владе Републике Српске о вршењу провјере тачности и истинитости података приликом пријаве пребивалишта на територији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 31/14), Вијеће је оцијенило да се овакви наводи не могу довести у везу са институтом заштите виталног националног интереса конститутивних народа који је утврђен Уставом Републике Српске.

Из образложења

Предсједавајући Вијећа народа Републике Српске доставио је 28. маја 2014. године Уставном суду Републике Српске – Вијећу за

заштиту виталног интереса (у даљем тексту: Вијеће) акт број 03.1/I-146/14 од 28. маја 2014. године потписан од стране потпредсједавајућег Вијећа Драге Видовића којим се, сагласно захтјеву Клуба делегата бошњачког народа, тражи утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о држављанству Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 10. априла 2014. године. Уз наведени акт достављен је поменути закон, Одлука о покретању поступка за заштиту виталног националног интереса бошњачког народа број 03.2-5-29/14 од 22. априла 2014. године, Образложење ове одлуке број 03.2-5-29/14-1 од 5. маја 2014. године, као и Допунско образложење број 03.2-5-29/14-2 од 26. маја 2014. године.

Одлучујући о прихватљивости захтјева, Вијеће је на сједници одржаној 4. јуна 2014. године донијело рјешење број УВ-2/14 којим је утврђено да је прихватљив захтјев Клуба делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске за утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о држављанству Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 10. априла 2014. године. Наиме, Вијеће је утврдило да су испуњене процесне претпоставке за прихватљивост захтјева, цијенећи чињенице да је обавијест о покретању поступка за заштиту виталног националног интереса Вијећу доставио предсједавајући Вијећа народа Републике Српске, а која је потписана од стране потпредсједавајућег Вијећа Драге Видовића, те да је Одлука о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа једногласно донесена у Клубу делегата бошњачког народа. У Вијећу народа Републике Српске о поменутом захтјеву гласало се по процедури за заштиту виталног националног интереса, али није постигнута сагласност. Заједничка комисија Вијећа народа и Народне скупштине такође није постигла сагласност поводом Закона о држављанству Републике Српске.

У образложењима која су достављена уз Одлуку о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа наведено је да Клуб делегата бошњачког народа, прије свега, сматра да Закон о држављанству Републике Српске није у сагласности са чланом 10. Устава Републике Српске, са члановима I/7, II/3.м) и II/4. Устава Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Устав БиХ), као и чланом 14. Европске конвенције за заштуту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Конвенција), те чланом 1. Протокола број 12. уз Конвенцију. Надаље, овај клуб сматра да институт виталног националног интереса бошњачког народа, иако је поменутом одлуком покренут поступак у погледу цјелокупног оспореног закона, посебно нарушавају одредбе: чланова 4. и 5. због неусаглашености са чланом 3. Закона о држављанству БиХ и чланом II/4. Устава БиХ; члана 5. и 8. став 2. и 3. због неусаглашености са Законом о држављанству БиХ и чланом 5. тачка 1. Закона о држављанству Федерације БиХ; члана 9. став 1. и 2. због неусаглашености са Законом о држављанству БиХ; члана 12. због неусаглашености са чланом 10. Закона о држављанству БиХ и чланом II/4. Устава БиХ; члана 20. тачка г) и д) због неусаглашености са Законом о држављанству БиХ; члана 28. став 1. због „изигравања законодавстава других држава у поступку стицања држављанства истих“; члана 31. став 4. због неусаглашености са чланом 25. Закона о држављанству БиХ; члана 33. став 1. због неусаглашености са чланом 31. став 2. Закона о држављанству БиХ; члана 40. јер је упитно значење израза „неправично“; те члана 42. због неусаглашености са чланом 36. Закона о држављанству БиХ. Као разлоге због којих сматрају да наведена неусаглашеност законских одредаба повређује њихове виталне националне интересе, поред осталог, наводе: да оспорени закон има техничких пропуста; да се тиме преузимају државни прерогативи; да ентитетски закон треба да произлази из државног закона; да је у питању осјетљива материја која је у тијесној вези са Одлуком Владе Републике Српске о вршењу провјере тачности и

истинитости података приликом пријаве пребивалишта на територији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 31/14); као и да оспорени закон не осигурава равноправност сва три конститутивна народа, те доводи у питање конститутивност народа, односно положај бошњачког народа у Републици; да је исти у узрочно-последичној вези са поменутом одлуком; даје се тумачење појединих одредаба наведених закона и указује на проблеме који се могу појавити због неусклађености оспореног закона са законима који су донесени на нивоу Босне и Херцеговине и ентитета Федерације БиХ. С тим у вези истакнуто је да је овај клуб дао Уставном суду иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости одредбе члана 7. став 1. тачка а) Правилника о процедури и критеријумима пријема радника у радни однос у основној школи („Службени гласник Републике Српске“ број 70/13), због дискриминаторног карактера исте, и да је Уставни суд исту прихватио и рјешењем број У-9/14 од 24. априла 2014. године покренуо поступак.

Оспореним Законом о држављанству Републике Српске уређују се начин, услови и поступак за стицање и престанак држављанства Републике Српске (члан 1).

Одредбама Закона, систематизованим у поглавља I, II, III, V и VII прописано је: да сви држављани Републике Српске уживају иста људска права и основне слободе утврђене Уставом БиХ и Уставом Републике Српске, као и заштиту тих права на територији Републике Српске (члан 4); да се држављанство Републике Српске стиче: а) поријеклом, б) рођењем на територији Републике Српске, в) пријемом држављанина Федерације БиХ у држављанство Републике Српске, г) усвојењем, д) прирођењем и на основу међународног споразума (члан 5); да дијете рођено у иностранству, чији родитељи у тренутку рођења дјетета имају држављанство Федерације БиХ и пребивалиште на територији Републике Српске, стиче држављанство Републике Српске уколико су родитељи дјетета с тим сагласни, као и да дијете рођено у иностранству, чији један родитељ

у тренутку рођења дјетета има држављанство Федерације БиХ и пребивалиште на територији Републике Српске, а други родитељ нема држављанство Републике Српске, односно Федерације БиХ, а има одобрен привремени боравак на територији Републике Српске, стиче држављанство Републике Српске уколико су родитељи дјетета с тим сагласни (члан 8. став 2. и 3); да дијете рођено на територији Републике Српске, чији родитељи у вријеме рођења дјетета имају држављанство Федерације БиХ, стиче држављанство Републике Српске уколико су родитељи дјетета с тим сагласни, те да дијете рођено на територији Републике Српске, чији један родитељ у вријеме рођења дјетета има држављанство Федерације БиХ и пребивалиште на територији Републике Српске, а други родитељ нема држављанство Републике Српске, односно Федерације БиХ, а има одобрен привремени боравак на територији Републике Српске, стиче држављанство Републике Српске уколико су родитељи дјетета с тим сагласни (члан 9. став 1. и 2); да брачни супружник држављанина Републике Српске који је страни држављанин може стећи држављанство Републике Српске под сљедећим условима: а) да је брак трајао најмање пет година прије подношења захтјева и да још увијек траје у вријеме подношења захтјева, б) да му престане раније држављанство прије стицања држављанства Републике Српске, осим ако се не предвиђа другачије билатералним споразумом закљученим између Босне и Херцеговине и друге државе, који је одобрила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине у складу са чланом IV 4. д) Устава БиХ, с тим да се престанак ранијег држављанства не захтијева ако то није дозвољено или се не може разумно захтијевати, в) да има одобрен стални боравак на територији Републике Српске, г) да не представља пријетње по безбједност Босне и Херцеговине и Републике Српске, а министар доноси подзаконски акт којим се детаљније регулише прибављање доказа из овог члана (члан 12); да држављанину који живи на територији Републике Српске може бити одобрен отпуст из

држављанства Републике Српске на основу захтјева за отпуст, уз одговарајуће приложене документе којима доказује: да је измирио имовинско-правне обавезе из брачних и родитељских односа према лицима која имају пребивалиште на територији Републике Српске, односно да се против њега у Републици Српској не води кривични поступак за кривична дјела у складу са Кривичним законом Републике Српске или, ако је осуђен на казну затвора у Републици Српској, да је ту казну издржао (члан 20. тачка д) и г)); да лице којем је престало држављанство Републике Српске одрицањем или отпустом, ради стицања или задржавања држављанства друге државе, може поднијети захтјев за поновно стицање држављанства Републике Српске, ако испуњава услове из члана 11. овог закона, осим услова из става 1. тачка а) и б), само ако има одобрен привремени боравак на територији Републике Српске најмање годину дана непосредно прије подношења захтјева или одобрен стални боравак (члан 28. став 1); да је лице с пребивалиштем у Брчко Дистрикту БиХ из члана 30. став 2. и 3. овог закона које жели да стекне држављанство Републике Српске остваривањем права на избор ентитетског држављанства или промјеном ентитетског држављанства, дужно поднијети писмени захтјев надлежном министарству Републике Српске путем надлежног органа Брчко Дистрикта БиХ (члан 31. став 4); да се све одлуке о стицању, односно престанку држављанства Републике Српске, осим одлука из чланова 6, 7, 8, 9, 10, 29, 30, 37, 38. и 39. овог закона, обавезно достављају Министарству цивилних послова Босне и Херцеговине у року од 21 дан од њиховог доношења и те одлуке ступају на снагу 60 дана након достављања Министарству цивилних послова БиХ (члан 33. став 1); да се захтјев из члана 11. став 1. тачка њ) овог закона не односи на исељенике који испуњавају услове из члана 14. овог закона и којима је прије ступања на снагу овог закона неправично одузето држављанство бивше СФРЈ, односно бивше Краљевине Југославије, а такође ни на прву и другу генерацију

њихових потомака (члан 40); те да Министарство цивилних послова БиХ прописује изглед и садржај обрасца увјерења о држављанству (члан 42).

У поступку оцјењивања да ли је оспореним Законом о држављанству Републике Српске дошло до повреде виталног националног интереса бошњачког народа Вијеће је имало у виду да је Амандманом XLVII на члан 6. Устава Републике Српске утврђено да грађани Републике Српске имају држављанство Републике Српске, као и да је тачком 18. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске, којим је замијењен члан 68. Устава, утврђено да Република уређује и обезбјеђује, између осталог, и друге односе од интереса за Републику, у складу са Уставом. Такође, Вијеће је имало у виду члан 10. Устава, којим је утврђено да су грађани равноправни у слободама, правима и дужностима, и једнаки пред законом, те уживају исту правну заштиту без обзира на расу, пол, језик, националну припадност, вјероисповијест, социјално поријекло, рођење, образовање, имовно стање, политичко и друго увјерење, друштвени положај или друго лично својство.

Поред тога, Вијеће је имало у виду да је заштита виталних националних интереса конститутивних народа утврђена чланом 70. Устава, који је допуњен Амандманом LXXVII на Устав Републике Српске, као принцип заштите одређеног круга колективних права као што су остваривање права конститутивних народа да буду адекватно заступљени у законодавним, извршним и правосудним органима власти, идентитет једног конститутивног народа, уставни амандмани, организација органа јавне власти, једнака права у процесу доношења одлука, образовање, вјероисповијест, језик, његовање културе, традиције и културно наслеђе, територијална организација, систем јавног информисања и друга питања која би се третирали као питања од виталног националног интереса уколико тако сматра 2/3 једног од клубова делегата конститутивних народа у Вијећу народа. Такође, Вијеће је имало у виду и члан 5. став 1. алинеја 2. Устава, према којој се уставно уређење Републике

темељи на обезбјеђивању националних равноправности и заштити виталних националних интереса конститутивних народа.

Полазећи од наведених одредби Устава, одредби Закона о држављанству Републике Српске, те узимајући у обзир наводе Клуба делегата бошњачког народа, као и одговор Народне скупштине Републике Српске на рјешење о прихватљивости захтјева овог клуба делегата у Вијећу народа Републике Српске, Вијеће је оцијенило да нормирањем као оспореним Законом није дошло до повреде виталног националног интереса бошњачког народа.

Разматрајући захтјев Клуба делегата бошњачког народа, Вијеће је, прије свега, утврдило да наводи из достављених образложења Клуба делегата бошњачког народа не указују на повреду ниједног права из оквира заштите виталног националног интереса било којег конститутивног народа посебно, утврђених чланом 70. Устава, који је допуњен Амандманом LXXVII на Устав Републике Српске. Ови наводи могу, евентуално, бити основ за покретање поступка апстрактне оцјене уставности Закона о држављанству Републике Српске пред Уставним судом, јер се указује на уставно начело равноправности и једнакости грађана из члана 10. Устава Републике Српске.

Надаље, Вијеће је оцијенило да, имајући у виду стандарде заштите људских права и начело владавине права, тј. да закон мора садржавати јасне и прецизне формулације, а законске посљедице морају бити извјесне и примјерене очекивањима за оне на које ће се примјењивати, из оспореног закона произлази да питање начина, услова и поступка стицања и престанка држављанства Републике Српске има одређену законску разраду у домену њиховог остваривања и начина заштите којим би се могли осигурати задовољавајући ефекти у његовој примјени. Ове одредбе по свом садржају, такође, не праве разлику по националном критерију међу субјектима на које се оне односе. Стога је Вијеће оцијенило неоснованом тврдњу Клуба делегата бошњачког народа да би

оспореним Законом конститутивни бошњачки народ, односно грађани бошњачке националности дошли у неповољнију и дискриминаторску позицију због тога што, како наводе, исти има техничких пропуста и није усклађен са Уставом БиХ, те законима који су донесени на нивоу БиХ и ентитета Федерације БиХ. На основу изложеног, Вијеће је утврдило да се ниједном одредбом Закона не даје предност неком конститутивном народу у односу на остале, нити се праве разлике међу њима, јер се овај закон у цјелини једнако односи на све народе и грађане у Републици Српској.

Сагласно наведеном, Вијеће је оцијенило да оспорени Закон о држављанству Републике Српске не представља повреду виталног националног интереса ниједног конститутивног народа, у конкретном случају бошњачког конститутивног народа. Вијеће се, с обзиром на своју надлежност утврђену чланом 115. Устава Републике Српске и с обзиромна то да у овом случају није ријеч о виталном националном интересу у смислу одредаба Устава Републике Српске, није упуштало у оцјену сагласности оспореног Закона са Уставом Босне и Херцеговине, Законом о држављанству БиХ и Законом о држављанству ФБиХ.

У вези са тврдњом Клуба делегата бошњачког народа да се оспореним законом крше гаранције из члана 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, те члана 1. Протокола број 12. уз Конвенцију, Вијеће је оцијенило да се Закон у цјелини једнако односи на права Бошњака као и на права било којег другог народа, те због тога његове одредбе не могу угрозити витални национални интерес ни довести до дискриминације у уживању било којег од права гарантованих Уставом Републике Српске и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода.

У погледу става Клуба делегата бошњачког народа да ентитетски закон треба да произлази из државног закона, као и корелације са Одлуком Владе Републике Српске о вршењу провјере тачности и истинитости података приликом пријаве пребивалишта на терито-

рији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 31/14), Вијеће је оцијенило да се овакви наводи не могу довести у везу са институтом заштите виталног националног интереса конститутивних народа који је утврђен Уставом Републике Српске.

*(Одлука Вијећа за заштиту виталног интереса
Уставног суда Републике Српске број:
УВ-2/14, од 25. јуна 2014. године)*

